

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzivnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Gymnázium Mihálya Tompu Reformovanej kresťanskej cirkvi s vyučovacím jazykom maďarským
4. Názov projektu	Rozvoj gramotností na Gymnázium Mihálya Tompu Reformovanej kresťanskej cirkvi s vyučovacím jazykom maďarským
5. Kód projektu ITMS20141	312011W809
6. Názov pedagogického klubu	Čitateľská gramotnosť
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	22. 3. 2022
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	slávnostná miestnosť školy
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	PaedDr. Attila Sebők
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	http://tmrg.sk/projekt-oplz/

11. Manažérske zhrnutie:

Krátka anotácia:

Oboznámenie sa s plánom rozvoja čitateľskej gramotnosti v spoločensko-vedných predmetoch, identifikovanie spoločných problémov, výmena skúseností medzi pedagógmi o PLAN metóde, oboznámenie sa so stratégiou SQ3R.

Kľúčové slová:

pojmová mapa, relácie, predvídanie, lokalizácia informácií, otázky, SQ3R, opakovanie, parafrázovanie.

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Členovia klubu si vymenili skúsenosti z danej problematiky. Hlavné body stretnutia:

- plánovanie rozvoja ČG
- stratégie na podporu čitateľskej gramotnosti: SQ3R
- SQ3R - výmena skúseností medzi pedagógmi, prezentácia pripravených a vyskúšaných úloh

1. Plánovanie rozvoja ČG

Čítanie je jednou zo schopností, ktorú človek využíva po celý život. Čitateľskú gramotnosť môžeme charakterizovať ako komplex vedomostí a zručností jedince, ktoré mu umožňujú zaobchádzať s písomnými textami bežne sa vyskytujúcimi v životnej praxi. Ide o zručnosť vedieť texty nielen prečítať a rozumieť im, ale aj vyhľadávať, spracovávať a porovnávať informácie obsiahnuté v texte, reprodukovať, parafrázovať obsah textu a iné. Pri jednotlivých metódach si treba vopred premyslieť, ako študentov naučiť touto metódou pracovať.

2. Metódy na podporu čitateľskej gramotnosti

SQ3R

Táto skratka sa skladá z nasledujúcich anglických slov:

Survey – prehľad

Question – otázka

3R – čítanie, opakovanie, zhrnutie.

Táto technika čítania má tú výhodu, že rozdeľuje dlhý monotónny text na menšie,

zvládnutejšie kúsky. Týmto spôsobom môžeme predísť, aby žiaci brali čítanie ako automatické, monotónne a tým pádom stratili záujem a stali sa nevšimavými. Z praxe je známe, že čitateľ pri čítaní používa len malé percento svojej pozornosti, ostatné percentá sú upútané inými vecami. Ak z času na čas musíme zmeniť tempo čítania, musíme odpovedať na otázky, treba rekonštruovať krátke pasáže textu, skoro úplne môžeme vylúčiť možnosť nepozornosti. (Heldová, a spol., 2011)

Postup:

Survey – prehliadni: Scanujte celý text. Prečítajte si názvy, podnázvy, prezrite si obrázky, ilustrácie, grafy, tabuľky, prečítajte si slová a vety písané s inými písmenami, s iným tlačom. Zisti a skonštatuj o čom je text, jeho hlavné myšlienky. Prečítaj si zhrnutie a kontrolné otázky.

• **Question – pýtaj sa / klad' otázky:** Podľa názvu a podnázvov klad' otázky. Používaj nasledovné zámená: Kto?, Kedy? Kde? Čo? Prečo?. Vyhľadaj odpovede na otázky v texte.

• **1R – čítaj!:** Ešte raz si prečítaj vlastné a kontrolné otázky. Prečítaj si text tak, že si vedomí otázok. Vyhľadaj príklady a vysvetlenia. Vyber, podčiarkni, vypíš dôležité fakty daného úryvku, urob si poznámky. Predstav si seba, ako čítaš.

• **2R – zopakuj!:** Na konci každého celku odpovedz na otázky potichu alebo nahlas. Text parafrázuj a povedz obsah vlastnými slovami.

• **3R – kontroluj!:** Ak nevieš si spomenúť na hlavné myšlienky, prečítaj si celý text znova. Spoj rôzne časti látky a textu a takto skonštruuj konštrukciu osvojenej látky. Napíš zhrnutie vlastnými slovami kde sú hlavné myšlienky a body. Zopakuj to čo si sa naučil o 24 hodín a potom po troch dňoch.

3. Výmena skúseností medzi pedagógmi

Pedagógovia si vymenili skúsenosti o metóde SQ3R. Keďže táto metóda je vhodná pre vizuálnych žiakov, viac im pomôže pri bádaní a triedení informácií a súvislosti. Na druhej strane pomôže aj ostatným žiakom pochopiť a vizuálne vidieť súvislosti medzi pojmi, myšlienkami, vlastne vidieť text ako celok vo fyzickom vyobrazení. Táto metóda sa osvedčila na rôznych hodinách najmä pri vedeckých, informatívnych textoch. Pedagógovia sa dohodli, že SQ3R má pozitívny vplyv na myslenie žiakov. U menších žiakov táto metóda je dobrá na to, aby si žiaci uvedomili, čo je podstatné v texte (dáta, mená, miesto, príčina, dej, grafy, tabuľky, atď...), aby sa naučili kladť jednoduché otázky. U starších žiakov podporuje spontánnosť, kladenie zložitejších otázok týkajúce sa kontextu a poskytnie možnosť rozvíjať kritické myslenie. Na základe otázok pedagóg dostane dostatočnú informáciu o tom, či žiaci pochopili daný text a to do akej miery. Umožňuje premýšľať a predstaviť informácie ešte pred čítaním, čo podporuje rozvoj holistického vnímania a asociačných schopností.

13. Závěry a doporučení:

Na vyučovacích hodinách využívať metódu rozvíjania ČG: SQ3R
Vytvoriť si databázu vhodných textov na rozvoj ČG.

14. Vypracoval (meno, priezvisko)	Ádám Lilla
15. Dátum	22. 3. 2022
16. Podpis	<i>Ádám Lilla</i>
17. Schválil (meno, priezvisko)	Attila Sebők
18. Dátum	22. 3. 2022
19. Podpis	<i>Attila Sebők</i>

Príloha:

Príloha č. 1: Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu

Príloha č. 2: Ádám SQ3R worksheet/munkalap

Príloha č. 3: Ádám ANJ

Príloha č. 4: Sebők ANJ

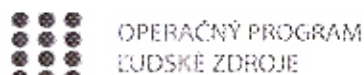
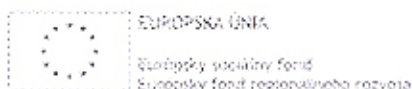
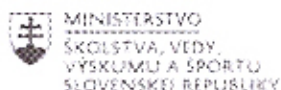
Príloha č. 5: Majeresík DEJ

Príloha č. 6: Pivníková SJSL

Príloha č. 7: Kluvanec SJSL

Príloha č. 8A/B: Károlyi NEJ

Príloha správy o činnosti pedagogického klubu

Prioritná os:	Vzdelávanie
Špecifický cieľ:	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
Prijímateľ:	Spojená škola Reformovanej kresťanskej cirkvi
Názov projektu:	Rozvoj gramotností na Gymnáziu Mihálya Tompu Reformovanej kresťanskej cirkvi s vyučovacím jazykom maďarským
Kód ITMS projektu:	312011W809
Názov pedagogického klubu:	Čitateľská gramotnosť

PREZENČNÁ LISTINA

Miesto konania stretnutia: slávnostná miestnosť školy

Dátum konania stretnutia: 22. 3. 2022.

Trvanie stretnutia: od 12:30.hod do 15:30.hod

Zoznam účastníkov/členov pedagogického klubu:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia
1.	Ádám Lilla		Gymnázium M.Tompu Rke s vjm
2.	Károlyi Katalin		Gymnázium M.Tompu Rke s vjm
3.	Klivanec Zuzana		Gymnázium M.Tompu Rke s vjm
4.	Majeresik Mária		Gymnázium M.Tompu Rke s vjm
5.	Pivníková Katarína		Gymnázium M.Tompu Rke s vjm

6.	Sebők Attila		Gymnázium M.Tompu Rke s vjm
7.	Sósik Szilárd		Gymnázium M.Tompu Rke s vjm
8.	Stubendek Gábor		Gymnázium M.Tompu Rke s vjm
9.	Zsélyiová Katarína		Gymnázium M.Tompu Rke s vjm

Meno prizvaných odborníkov/iných účastníkov, ktorí nie sú členmi pedagogického klubu a podpis/y:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia

SQ3R - Survey, Question, Read, Recite, Review - Guide Sheet

Name _____ Date _____

Book _____ Chapter / Pages _____

Survey the chapter:

What is the title of the chapter?

Is there a chapter summary at the beginning or end of the chapter?

On what page(s) is the summary located? _____ Read any summary information.

List the main subheadings in this chapter.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

Are there any graphs, charts, or pictures?

If so, describe one or two of the following:

Graphs:

Charts:

Pictures:

Are there study questions listed at the end of the chapter? Read any study questions listed.

Are there key vocabulary words listed at the end of the chapter? Read any key vocabulary words listed.

Describe in one or two brief sentences what this chapter will be about.

Question yourself about the chapter.

Turn the major subheadings that you listed into questions. Use Who, What, Where, When, and Why, and How when writing your questions.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.

Read each chapter subheading one at a time and then

Recite the answers to each question you asked.

Answer all questions using one or two sentences.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.

Review the entire chapter by going back to your questions and answers. Combine the information by writing the heading, questions, and answers in outline form

SQ3R munkalap

Név _____ Könyv _____

Fejezet/oldal _____

1 Tanulmányozd a fejezetet.

Mi a fejezet címe?

Van összefoglalás a fejezet elején vagy végén?

Melyik oldalon van az összefoglaló? _____ Olvasd el az összefoglalót.

Sorold fel a fejezet alcímeit.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

Van grafikon, táblázat vagy kép?

Ha igen, írd le valamelyik kettőt:

Grafikon:

Táblázat:

Kép:

Vannak összefoglaló kérdések a fejezet végén? Olvasd el őket.

Fel vannak sorolva a kulcs szavak a fejezet végén? Olvasd el őket.

Fogalmazd meg egy vagy két mondatban, hogy miről fog szólni a fejezet.

2 Tegy fel magadnak kérdéseket a fejezettel kapcsolatban.

Az alcímeket alakítsd át kérdésekké. Használd a következő kérdőszavakat: Ki?, Mi?, Hol?, Mikor?, Miért? és Hogyan?

1.

2.

3.

4.

5.

6.

3 Olvasd el a fejezetek alcímeit, majd válaszold meg a kérdéseidet. Válaszolj egy vagy két mondattal a kérdésekre.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

4 Tekintsd át az egész fejezetet úgy, hogy visszatérsz a kérdésekhez és az azokra adott válaszokhoz. Írj egy saját összefoglalót a címek, alcímek, kérdések és az azokra adott válaszokból.

SQ3R

The so-called SQ3R (“**S**urvey, **Q**uestion, **R**ead, **R**ecite, **R**eview”) study method is a popular system designed to strengthen students’ reading muscles. One of its greatest benefits is that it helps you understand more of what you’re reading as you’re reading it - *the first time*.

Step 1: Survey

Before you begin to read, skim/scan/ glance through the text and get a feel for the main topics, the point of view, the ideas in it and the overall purpose of the passage.

- Look at the headings and subheadings
- Look at the pictures, charts and graphs (anything visual)
- Read the first sentence of every paragraph
- Look at the questions at the end of the chapter
- Circle weird names and big words in the questions

Step 2: Question

Basically, this part is meant to help you get excited about what you’re about to read - if you’re interested in what the passage is about, then you are more likely to grasp the point the author is making the first time you read it. Come up with a couple of questions about the passage, for example: *What is this passage about? Why does this passage exist? What question is this passage trying to answer?*

Take the first heading in the chapter and turn it into a question before reading the paragraphs in that section. For instance, if the heading is “A Limited Partnership”, read it as “What is a limited partnership?” Now you have created a purpose for reading because you are looking for the answer to the question.

Step 3: Read (R1)

- Underline and/or circle claims.
- Underline and/or circle key words.
- Make quick notes in the margins of the passage:
- Is the author supporting an idea? Circle a word or phrase and put a plus (+) in the margin next to it!
- Is the author rejecting an idea? Circle the phrase and write a minus (–) next to it!
- Is something surprising (to you or to the author or to a character/researcher mentioned in the text)? Circle or underline the thing and put an exclamation point (!) next to it!
- Is something confusing (either to you or to the author or to somebody mentioned in the text)? Write a question mark (!?)
- Circle contrast words (*eg: although, not, but, yet, however, nevertheless, in fact, etc...*) as they signal a shift in the author’s argument, which is always important to pay attention to.
- Circle continuation words (*because, since, therefore, and, additionally, etc...*) as they signal that the author is about to emphasize or restate an important part of the argument. The same is true for semicolons! (;)

Top tip: The most important claims and conclusions are usually found in the first and last sentences of a paragraph. On your first read-through, pay more attention to the bones of the passage, and less attention to the evidence that backs up those claims and conclusions.

Step 4: Recite (R2)

After reading, look at the questions you created or those at the end of the chapter.

- Can you answer them? If you cannot, go back, reread the appropriate sections, and take notes.
- Take the time and recite or recall whatever you can remember as soon as you finish reading.
- After you read each paragraph, say back to yourself what it was about - *using your own words*.

Step 5: Review (R3)

Once you reach the end of the passage, say back to yourself what the point of the whole passage is - again, *using your own words*.

Next, start working through the questions!

After you study new material, it is extremely important to conduct an overall review within 24 hours for maximum comprehension and memory. You can lose 80% of what you have learned if you do not review within the next days.

A simplified version:

Steps to the SQ3R Method:

1. Lead students in a survey of a reading selection. Pay special attention to headings, subheadings, topic sentences, and highlighted words.
2. Build a question for each heading and subheading in the text selection. These questions will be answered during the close reading of the text.
3. Read the selection carefully, keeping the questions in mind as you read.
4. "Recite" the answers to the questions by verbalizing them in a group discussion or writing them down. This act of "restating" thought in spoken or written form reinforces learning. Repeat this process for all of the questions.
5. Review all of their spoken or written answers.

THE HUMAN MICROBIOME

Why our microbes could be key to our health

Scientists have discovered that the trillions of microbes that live in our bodies are not just passengers, but active participants in our health. These tiny organisms, which make up more than 100 percent of the bacteria in our bodies, play a crucial role in our immune system, our metabolism, and even our mood. The more diverse our microbiome is, the healthier we are. But what happens when our microbiome is disrupted? Scientists are beginning to understand that a lack of diversity in our microbiome can lead to a variety of health problems, including obesity, diabetes, and even mental health issues. This is why researchers are now focusing on ways to restore and maintain a healthy microbiome, such as through probiotics and prebiotics. The future of medicine may well lie in understanding and harnessing the power of our microbial world.

Scientists are beginning to understand that a lack of diversity in our microbiome can lead to a variety of health problems, including obesity, diabetes, and even mental health issues. This is why researchers are now focusing on ways to restore and maintain a healthy microbiome, such as through probiotics and prebiotics. The future of medicine may well lie in understanding and harnessing the power of our microbial world.

Being too clean may be bad for your health

While cleanliness is important, being too clean can have negative health effects. Over-sanitizing our environment can reduce the diversity of our microbiome, which is essential for a strong immune system. This is why many people who live in highly sanitized environments are more susceptible to allergies and autoimmune diseases. Scientists are now exploring ways to maintain a healthy balance of cleanliness and microbial diversity, such as through the use of probiotics and natural cleaning products. The key is to find a balance that keeps us healthy without completely eradicating the beneficial microbes that live on and around us.

Task: Read the text and answer the questions.

- 1 In which part of the body can we find most microbes?
- 2 What impact do pathogens have on the body?
- 3 Why does each person react differently to the same food?
- 4 What is the connection between the gut microbiome and medication?
- 5 How are most infections passed between humans?
- 6 Why could too much washing and cleaning be dangerous?
- 7 Why should you wash your chopping board immediately after cutting fish or meat?
- 8 How can having a pet dog influence your health?

Class: VIII.O/IV.

SURVEY

Gather the information necessary to focus and formulate goals

Read the title – Help your mind prepare to receive the subject at hand.

Read the introduction and/or summary – Orient yourself to how each chapter fits the author's purposes, and focus on the author's statement of most important points.

Notice each boldface heading and subheading – Organize your mind before you begin to read and build a structure for the thoughts and details to come.

Notice any graphics – Charts, maps, diagrams, etc. are there to make a point. Don't overlook them.

Notice reading aids – Italics, bold face print, chapter objective, and end-of -chapter questions are all included to help you sort, comprehend, and remember.

QUESTION

Help your mind engage and concentrate

Turn the boldface heading for each section into as many questions as you think will be answered in that section. The better the questions, the better your comprehension is likely to be. You may always add further questions as you proceed. When your mind is actively searching for answers to questions it becomes engaged in learning.

READ

Fill in the information around the mental structures you've been building

Read one section at a time with your questions in mind and look for the answers. Recognize when you need to make up some new questions.

RECITE

Retrain your mind to concentrate and learn as it reads

After each section, stop and recall your questions and see if you can answer them from memory. If not, look back at the text again (as often as necessary), but don't move to the next section until you can recite the answers from the previous one.

REVIEW

Refine your mental organization and begin building memory

Once you've finished the entire chapter using the preceding steps, go back over the questions you create for every heading. See if you can still answer them. If not, look back and refresh your memory and then continue.

Why can't you believe everything you see in the media?

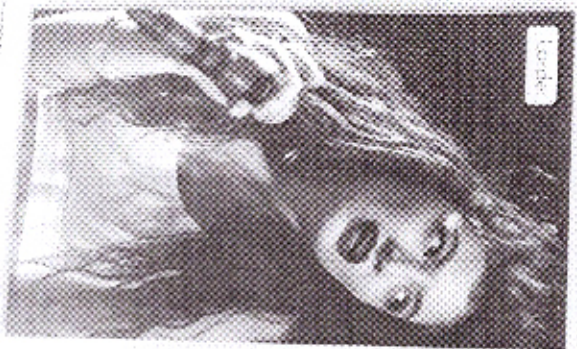
Models and celebrities are airbrushed

When celebrities and models appear on posters with smooth skin, the aim is to create the illusion that they are perfect. Most celebrities claim that granted that their photos will be digitally improved but it's hard-hashed to suggest that anyone over the age of thirty would have wrinkles-free skin, and this is why Brad Pitt has refused airbrushing because he'd like to show his crow's feet and forehead here.

Eighteen-year-old singer Demi Lovato had been approached to appear on her own and the other one was left as she is. The comparison that imperfections are not celebrities such as Demi Lovato is taken pride in the fact that there was any digital alteration.

Also, people recognise digital improved images and take them as a pinch of salt, but these images are not young people's self-image. Photographers, designers and editors should take some responsibility for showing real images that do not distort the truth. But it's hard to do happen, so young people are becoming more worldwide and able to see the difference between digital

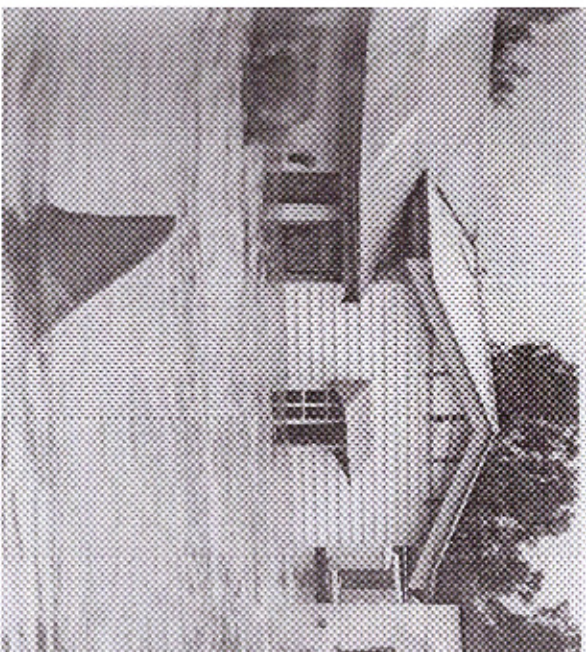
Photos can be taken out of context

When President Obama passed his 2010 veto with the French and Greek Prime Minister at Nelson Mandela's funeral, the press went crazy. The press found these friends of some sharing a light-hearted moment. Meanwhile, Michelle Obama remained grave-faced and depressed because... So, we agree around the world thought it was disrespectful to pose for a selfie on such a noble occasion and published it out there from pages.

However, you can't take anything you read in the press at face value. The photographer responsible for the shot claimed that the press had taken the photo out of context and called it a "misleading image". He stated in his blog: "Photos can be a reality, not a new second career. Miss Obama was joking and doing a good job." This is an example of how photos can manipulate public opinion. The photograph is authentic and the photographer's intention was not to deceive the public, but the press saw an opportunity to sensationalise the story.

Some photos are doctored

This is the most extreme form of digital alteration, and often you can't tell. Photos like the one below during floods in New York. Real or doctored? You decide!

Feladat: Dolgozd fel a Történelem 2. tankönyv 102-105. oldalán található *Köztársaság az Újvilágban* szöveget/leckét a SQ3R olvasási technika segítségével!

Magyarázat: Az SQ3R technika ismertetése a diákokkal.

SQ3R – A nevét az angol elnevezés rövidítéséből kapta. Survey – áttekintés, Question – kérdés, 3R – read, repeat, review – olvasás, ismétlés, felmondás.

Survey – áttekintés. Fused át az egész szöveget. Olvasd el a címekeket és az alcímekeket, az eltérő tipográfiával szedett szavakat, mondatokat. Fused át az illusztrációkat, táblázatokat, grafikonokat! **Állapítsd meg a szöveg fő mondanivalóját!**

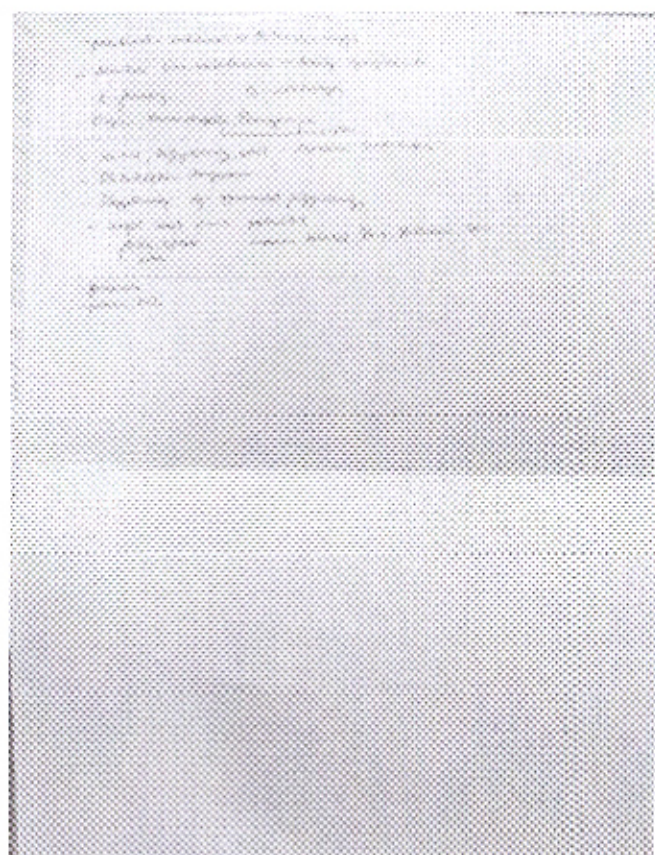
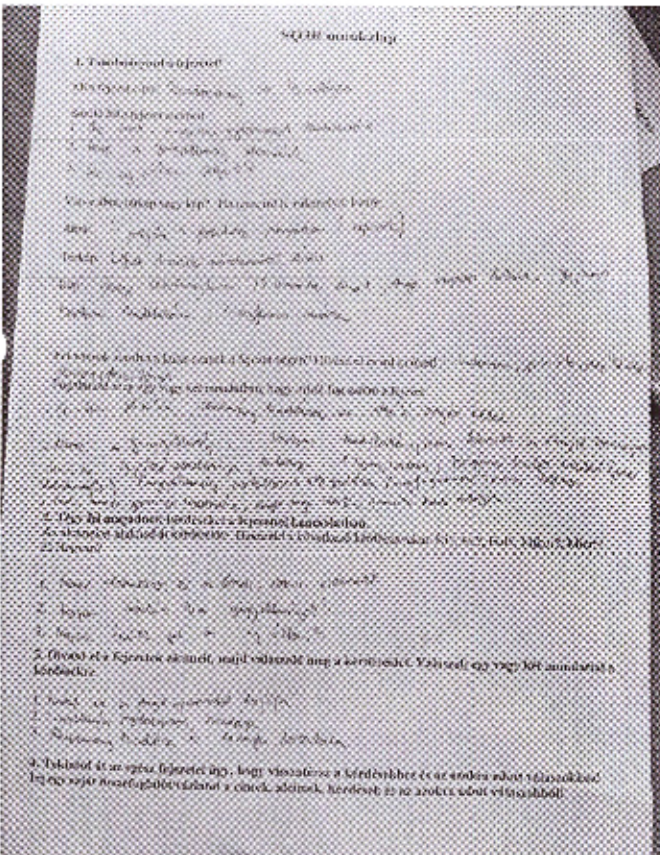
Question – kérdezz! – a fő, illetve alcímek alapján fogalmazd kérdéseket – ki, mikor, hol, mit, miért? Keresd meg ezekre a kérdésekre a választ a szövegben!

1R – olvasd! Most az előbbieken megfogalmazott kérdések tudatában olvasd végig a szöveget! Keresd meg a magyarázó részleteket és a példákat. Válaszd ki, húzd alá vagy írd ki az adott rész fontos tényeit, azaz **készíts jegyzeteket!** Próbáld elképzelni saját magadat, amint olvasol!

2R – ismételd! Mindegyik rész végén válaszold meg magadban vagy hangosan az eredetileg feltett kérdéseket! A hosszú távú megjegyzés érdekében tedd meg ezt hangosan is! Fogalmazd meg a saját szavaiddal ugyanezt a szöveget!

3R – ellenőrizd! Idézd fel a fő gondolatot! Kapcsold össze a részeket egymással és így építsd fel az elsajátított anyag szerkezetét. **Írj egy összefoglalót, amiben benne vannak a legfőbb gondolatok!** Ismételd át azt, amit megtanultál 24 óra múlva, azután 3 nap múlva!

Megoldások:

SQ3R munkalap

1. Tanulmányozd a fejezetet!

Mi a fejezet címe? **KÖZTÁRSASÁG AZ ÚJVILÁGBAN**

Sorold fel a fejezet alcímeit.

1. **AZ ÉSZAK-AMERIKAI GYARMATOK KIALAKULÁSA**
2. **HARC A FÜGGETLENSÉG ELÉRÉSÉÉRT**
3. **AZ ÚJ ÁLLAM FELEPÍTÉSE**

Van-e ábra, térkép vagy kép? Ha igen, írd le valamelyik kettőt:

Ábra: George Washington, Angol csapatok vezetésével lekeni a független

Térkép: Az USA területi növekedése 1880-ig

Kép: A Mayflower mása a plymouthi szigeten, Bostoni szabadállam
Mt. Rushmore - 4 am. elnök arca egy hegyoldalon

Fel vannak sorolva a kulcs szavak a fejezet végén? Olvasd el és írd ki őket!

- MINUTEKMAN
- PATRIÓTA
- ALAPÍTÓ ATYÁK
- ELEKTOR
- PURITÁNOK

Fogalmazd meg egy vagy két mondatban, hogy miről fog szólni a fejezet!

Amerikai SZH-kól is arról hogyan
is mit írtél el, az új gyarmatosítól/államról /elnökökről
Államformáról

2. Tegy fel magadnak kérdéseket a fejezettel kapcsolatban.

Az alcímeket alakítsd át kérdésekké. Használd a következő kérdőszavakat: Ki?, Mi?, Hol?, Mikor?, Miért?
és Hogyan?

1. ^{gyarmatosító gazdasága/élete} Puritánok élete vagy hogyan jött létre a HÁLAADÁS napja?
2. Hogyan írták el a függetlenséget. Ki Thomas Jefferson és George Washington?
3. Hogy működött az új állam?

3. Olvasd el a fejezetek alcímeit, majd válaszold meg a kérdéseidet. Válaszolj egy vagy két mondatral a kérdésekre.

- 1.
- 2.
- 3.

4. Tekintsd át az egész fejezetet úgy, hogy visszatérsz a kérdéseidhez és az azokra adott válaszokhoz!
Írj egy saját összefoglalót/vázlatot a címek, alcímek, kérdések és az azokra adott válaszokból!

SQ3R munkalap

1. Tanulmányozd a fejezetet!

Mi a fejezet címe?

Közös cím: az újvilágban

Sorold fel a fejezet alcímét.

1. Az amerikai államok kialakulása
2. Hova a függetlenség eléréséért
3. Az új állam felépítése

Van-e ábra, térkép vagy kép? Ha igen, írd le valamelyik kettőt:

Ábra: A kontinentális részben az amerikai alkotmány szerinti

Térkép: Az USA területi növekedése 1820-ig

Kép: A Mayflower néző a plymouthi kikötőben
Ez a történelmi tevékenység

1783-panasi béke, alapító atyák, USA - Yorktown

→ mindezt meg, George Washington, Függetlenségi nyilatkozat, Thomas Jefferson, 1776 - Declaration of Independence

Fel vannak sorolva a kulcs szavak a fejezet végén? Olyasid el és írd ki őket!

Amikor az amerikaiak, függetlenség, keresztes, brit, tevékenység, alkotmány

Fogalmazd meg egy vagy két mondatban, hogy miről fog szólni a fejezet!

- amerikai államokról
- függetlenségről
- egy új állam felépítéséről

2. Tegy fel magadnak kérdéseket a fejezettel kapcsolatban.

Az alcímeket alakítsd át kérdésekké. Használd a következő kérdőszavakat: Ki?, Mi?, Hol?, Mikor?, Miért? és Hogyan?

1. Mit alakítottak ki?
2. Hova az eléréséért folyt a harcok?
3. Mit építettek fel?

3. Olvasd el a fejezetek alcímét, majd válaszold meg a kérdéseidet. Válaszolj egy vagy két mondatral a kérdésekre.

1. Amerikai államok, függetlenségi nyilatkozat, de vannak bizonyos igyekvési területek
2. A függetlenségi nyilatkozat. Az amerikai államok többek között, 1783 - panasi béke
3. Egy új államot - Egyesült Államok alkotmány - alapító atyák hozták létre
L> 1787
4. Tekintsd át az egész fejezetet úgy, hogy visszatérsz a kérdésekhez és az azokra adott válaszokhoz!
Írj egy saját összefoglalót/vázlatot a címek, alcímek, kérdések és az azokra adott válaszokból!

2. Franciaország <-> Anglia

- új gyarmatok - brazil
 - ércet - fűszereket
 - déli - utatörők
- Angolterrorség kezdete
 - francia -> angol (de voltak talibok)
 - 1783 - párizsi béke
- új állam - Egyesült államok alkotmányja
 - alapító atyák
 - 1787

Trieda: VIII.O

Predmet: SJSL

Vyučujúci: PaedDr. Katarína Pivníková

Východiskový text:

Informačné technológie sú ako oheň – bude z dobrého sluhu zlý pán?

Ekonomický analytik a filozof Tomáš Sedláček predpovedá, že v budúcnosti budeme všetci žiť hlavne vo virtuálnej realite a do tej skutočnej sa budeme len občas chodiť „čudovať“ tak, ako dnes chodievame na dovolenku do hôr, alebo k moru. Takýto spôsob života vraj bude ekologický, lebo nebudeme musieť fyzicky cestovať a míňať materiálne zdroje.

ZDROJ | Pixabay

Tomáš Sedláček oponuje skeptikom

Tomáš Sedláček oponuje skeptikom tým, že my už vlastne tisíročia žijeme v umelej realite, ktorú sme si sami vytvorili, aj keď táto realita nie je virtuálna, ale materiálna. Mestá vrátane umelo vysadených parkov nie sú prostredím vytvoreným prírodou a zjavne väčšine ľudí vyhovujú.

Tu by sa ale dalo s pánom Sedláčkom polemizovať, pretože mestá s dopravnými zápchami, priemyselnou výrobou znečisťujúcou vodu a ovzdušie, vykurovaním pevnými palivami a asfaltom a betónom devastujúcimi mikroklimu nie sú práve ideálnym miestom pre život. Aj keď – našli by sa aj príklady príjemných miest.

Od kolektívneho nevedomia k internetu

Tak akosi to bude aj s informačnými technológiami, ktoré kvalitu nášho života doslova prevrátili naruby. Začalo to v 19. storočí telekomunikačnými vynálezmi ako telegraf a telefón, ktoré priniesli „technologickú telepatiu“, pokračovalo v 20. storočí príchodom rozhlasu, televízie a vývoj akceleroval hlavne po objavení mikroprocesorov a nástupe osobných počítačov, mobilných telefónov a predovšetkým internetu.

To, že sa mobilný telefón transformoval na smartfón, bola najväčšia infokomunikačná revolúcia v ľudskej histórii, hoci to možno v bežnom živote takto dramaticky nevnímame.

Tomáš Sedláček ZDROJ | Crest Communications

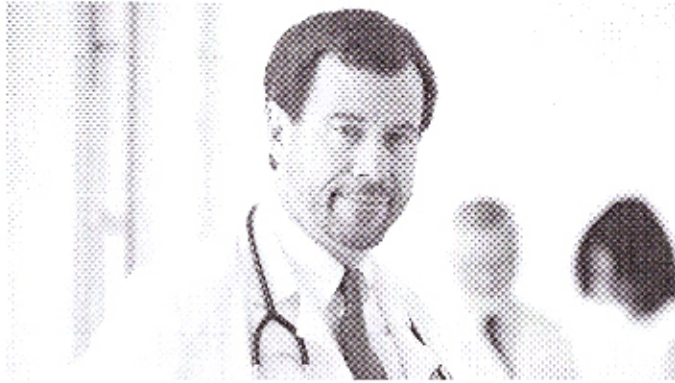
Smartfón ako vreckový počítač pripojený k internetu

Smartfón ako vreckový počítač pripojený k internetu (samozrejme bezdrôtovo) a nadupaný množstvom funkcií a možností, ktoré s telefonovaním, či dokonca s komunikáciou akéhokoľvek druhu ani nesúvisia, sa stáva exoprotézou nášho mozgu. Veľká časť populácie sa už v neprítomnosti svojho smartfónu cíti diskomfortne a áno, vytvára sa závislosť na smartfónoch. Tá je účinne živená, okrem iného, sociálnymi sieťami.

Čo to ale urobí s ľudstvom? Už dnes pozorujeme vplyv IT na oblasť vzťahov – nielen vďaka pornografii, ktorá je jedným z najžiadanejších druhov obsahu na internete, alebo virtuálnej realite streamovaných multimédií, ale aj priamo na fyziológiu ľudského tela. Neprijemným zistením je neblahý vplyv počítačov a smartfónov na štruktúru mozgu a s tým spojený pokles IQ a zhoršovanie pamäte.

Facebook ako droga

Hovorí, že sociálne siete boli zámerne vyvinuté a naprogramované tak, aby vytvárali závislosť. Dojem, že vás ľudia v nejakej komunite, hoci aj virtuálnej oceňujú, uznávajú a podobne, prispieva k tvorbe hormónu šťastia – dopamínu.

Prof. Martin Jan Stránský ZDROJ | Trochu jinak

Podľa Martina Jana Stránskeho sociálne siete využívajú poznatky z neurológie a sú postavené na návykovom mechanizme. Sú totiž zamerané na trasy v mozgu aktivované odmeňovaním, čo produkuje práve ten hormón šťastia. Tak, ako je ale virtuálnou realita sociálnych sietí, je zdanlivé aj toto šťastie a nie je zadarmo.

„Používanie sociálnych sietí je priamo spojené s nárastom úzkosti, depresie a s poklesom spokojnosti a zdravia,“ uviedol prof. Stránský v rozhovore pre iROZHLAS.cz.

Štúdie údajne dokazujú, že s užívaním sociálnych sietí priamo súvisí miera úzkosti a depresie. Ako lekár a filozof si kladie otázku: *„Je môj život (vd'aka sociálnym sieťam, pozn. red.) šťastnejší? Som šťastnejší, ak to robím?“* A odpoveď znie: *„Jednoznačne nie.“* A týka sa to vraj akéhokoľvek užívania sociálnych sietí.

Existuje priama súvislosť s uvedenými neduhmi. Tie najviac postihujú, pochopiteľne, mladú generáciu, ktorá je na sociálnych sieťach odchovaná odmalička. Dnešná mládež od 13 do 18 rokov má 70-percentný nárast úzkosti, depresie a samovrážd oproti predchádzajúcim generáciám.

Príťažlivosť sociálnych sietí súvisí aj s jednou z hlavných evolučne daných funkcií mozgu

Príťažlivosť sociálnych sietí súvisí aj s jednou z hlavných evolučne daných funkcií mozgu, ktorá sa viaže k vývoju reči a príslušnosti ku skupine, kmeňu, klanu. Byť členom rodovej skupiny bolo v dobe kamennej otázkou prežitia. Táto potreba v našom mozgu funguje aj dnes – chceme byť členmi spoločenstva. A náš mozog reaguje určitým dopamínovým citovým koeficientom na každé rozhodnutie.

ZDROJ | mirror.co.uk

1. Prezrite si text, obrázky, grafy, anotáciu, zhrnutie.... všetko, čo je súčasťou textu, s ktorým budete pracovať.
2. Pokúste sa jednou vetou napísať váš predpoklad, o čom text bude.
3. Prezrite si podnadpisy a prečítajte prvý riadok každého odseku. **Práca v skupine.**
4. Zmeňte podnadpisy na otázky.
5. Prečítajte si pozorne text každého odseku a odpovedzte na otázku, ktorú ste vytvorili z podnadpisu.
6. Pripravte si otázky do diskusie k prečítanej téme. **Práca vo dvojici.**
8. Vypíšte kľúčové slová z textu. **Práca v skupine.**
9. **Napíšte krátke zhrnutie textu. Domáca úloha.**

POZNÁMKA:

Žiaľ, učebnice SJSI obsahujú málo textov s podnadpismi. A ak chce učiteľ zaujať obsahom textu, musí si ho väčšinou pripraviť sám.

Hodina: Nemecký jazyk

Trieda: VII.O/pokročilí/

Téma: MODE

Metóda: **Čitateľská stratégia SQ3R**

(akronym je vytvorený zo začiatkových písmen anglických slov: Survey/preskúmaj, Questions/vytvor otázky, Read/čítaj, Recite/ voľne prerozprávaj, Review/zosumarizuj)

ÚLOHY:

1. Prezrite si text, obrázky, grafy, anotáciu, zhrnutie... všetko, čo je súčasťou textu, s ktorým budete pracovať.
2. Pokúste sa jednou vetou napísať váš predpoklad, o čom text bude.
3. Prezrite si podnadpisy a prečítajte prvý riadok každého odseku.
4. Zmeňte podnadpisy na otázky.
5. Prečítajte si pozorne text každého odseku a odpovedzte na otázku, ktorú ste vytvorili z podnadpisu.
6. Pripravte si otázky do diskusie k prečítanej téme.
7. Pokúste sa graficky spracovať text.
8. Vypíšte kľúčové slová z textu.
9. Napíšte krátke zhrnutie textu (krátky sumár v rozsahu 5 riadkov).

brand. Einmal im Jahr untersuchen er und seine Kollegen, wie stark sich Textilfirmen für Nachhaltigkeit und menschenwürdige Arbeitsbedingungen einsetzen. Sie überprüfen, ob die Konzerne Kinder- und Zwangsarbeit verbieten. Ob sie einen Existenzlohn zahlen, der zum Leben reicht. Oder ob die Arbeiter sich in Gewerkschaften organisieren können. Luxuskonzerne schnitten bei der letzten Untersuchung besonders schlecht ab. Prada, Escada, Versace, Armani, Hermès, Marc Jacobs und Louis Vuitton: Sie alle stufte Rank a brand als „nicht empfehlenswert“ ein. Billigketten wie Primark, Takko oder Orsay hält die Kampagne dagegen immerhin für „bedingt empfehlenswert“. Der Grund: Sie informierten besser über ihr Engagement und seien – anders als viele Luxuskonzerne – Mitglied von Initiativen wie der Ethical Trading Organisation oder der Fair Wear Foundation. Das heißt, sie arbeiten mit Gewerkschaften und Nichtregierungsorganisationen zusammen und lassen die Arbeitsbedingungen von Dritten überprüfen.

(Quelle: www.tagesspiegel.de/wirtschaft/prekaere-arbeitsbedingungen-luxusmarken-sind-nicht-fairer-als-primark/10157306.html, 2014)

M5: Primark: Engagement mehr als PR

Das Unternehmen führt nach eigenen Angaben jährlich etwa 2.000 Kontrollen in den ausländischen Fabriken durch, kümmert sich seit dem Unglück von Dhaka auch um die Statik der Gebäude und achtet darauf, dass den Arbeitern der gesetzliche Mindestlohn gezahlt wird. Seit 2006 gehört das Unternehmen der Initiative für ethischen Handel in Großbritannien an, an der auch die Gewerkschaften beteiligt sind. Sie fordern, Primark solle sich für höhere Löhne in Ländern wie Bangladesch einsetzen, erkennen aber an, dass das Engagement mehr als PR sei. Bei einer Untersuchung der Produktionsbedingungen durch die Menschenrechtsorganisation War on Want schnitt Primark relativ gut ab, die Iren landeten im oberen Drittel von 29 untersuchten Unternehmen.

(Quelle: <http://www.wdr5.de/sendungen/morgenecho/serien/serie/manuskript/fastfashionfuehrt100.html>, 2014)

M6: Faire und nachhaltige Mode-Firmen

herausfinden

Die Liste der Missstände in der Textilproduktion ist lang, egal ob in der Türkei, in Bangladesch, China oder Vietnam. Im Internet können Konsumenten sich darüber informieren, welche Anbieter fair produzieren. Der Preis eines Kleidungsstücks ist kein Hinweis auf die Herstellungsweise. (...) „Auf der Fair-Wear-Foundation-Seite kann jeder Interessierte auf die Shopping List gehen und dann erfahren, welches Unternehmen was anbietet und wo man das kaufen kann. Diese Unternehmen verpflichten sich, transparent zu sein und vor allem die Produktionsbetriebe vor Ort zu kennen und Lösungen mit den Fabriken zu finden, wenn Probleme auftauchen.“ Auch die Internetseite www.korrekte-klamotten.de lotst Kunden zu Anbietern, die fair produzieren wollen.

(Quelle: http://www.deutschlandfunk.de/boykottr-ist-keine-loesung-697.de.html?trancarticle_id=246205_2013)

M7: Bewusst einkaufen

Als Verbraucher hat man es schwer zu erkennen, wo und wie das Kleidungsstück hergestellt wurde. Denn selbst bei teuren Kleidungsstücken lässt sich nicht ausschließen, dass sie womöglich unter menschenunwürdigen Bedingungen produziert wurden. Wenn man beispielsweise eine Jeans kauft, kann man zumindest darauf achten, dass sie möglichst dunkel und unbearbeitet ist – denn gerade die Bearbeitung mit Chemikalien stellt eine gesundheitliche Gefahr für die Arbeiter dar. In der Tat ist fair und ökologisch produzierte Kleidung teurer als beim Discounter oder einer großen Kette. Doch möchte man diese Ausbeutung und die Gesundheitsgefahren für die Arbeiter in den Produktionsländern wirklich in Kauf nehmen? Christiane Schnura regt auch allgemein zum Nachdenken an: „Brauchen wir tatsächlich so viel Kleidung, wie wir haben?“

(Quelle: <http://www.zdf.de/volle-kanne/ausbeutung-fuer-billige-mode-textil-arbeiter-zahlen-mit-ihrer-gesundheit-25467732.html>, 28.1.2014)

Aufgaben:

1. **Erklären** Sie den Begriff Fast Fashion und **benennen** Sie die Problemfelder rund um die „schnelle Mode“. (M1, M2)
2. **Recherchieren** Sie im Internet und **informieren** Sie sich über das Verhaltens- und Nachhaltigkeitskonzept der Unternehmen Primark und H&M. (M3)
(<http://about.hm.com/de/About/sustainability.html> / <http://www.primark.com/de/unsere-ethik>)
3. **Analysieren** Sie vor dem Hintergrund Ihrer Internetrecherche die Behauptung, dass der Preis nichts über die Produktionsbedingungen von Mode-Unternehmen aussagt. (M4, M5)
4. **Beziehen** Sie unter www.label-online.de/unsere-bewertung/ die Bewertungskriterien der Verbraucherinitiative e.V. und **analysieren** Sie die Maßnahmen, die für eine unabhängige Kontrolle nötig sind.
5. **Nehmen** Sie Stellung zu Fast Fashion und **arbeiten** Sie zunächst in Zweier-Teams heraus, was bewusster Konsum seitens der Verbraucher bedeutet und welche Handlungsfelder er umfassen müsste. (M6, M7) **Diskutieren** Sie Ihre Ansätze anschließend im Plenum.